

ΦΟΡΟΛΟΓΟΥΜΕΝΟΣ

ΕΦΗΜΕΡΙΣ

(Ἐκδιδόμενη κατὰ Παρασκευὴν.)

ΤΙΜΑΙ ΚΑΤΑΧΩΡΙΣΕΩΝ

Διατριβῶν ὁ στίχος λεπτά 25
Εἰσπραχθεὶς καὶ ἀγγελλαι κατ' ἀποκοπήν.

Ὁ Συντάκτης

ΚΩΝΣΤ. Κ. ΦΙΛΟΠΟΥΛΟΣ.

ΤΙΜΗ ΣΥΝΑΡΜΟΗΣ

ΒΤΗΣΙΑ . . . Δραχ. Ν 44.
Πληρωτέα κατ' ἑξαμηνίαν

Αἱ ὑποψηφιότητες τῶν δημοσιογράφων.

Ἐν ἔκφραστικῇ συναυλίᾳ ὁ τύπος τῆς Πρωτεύουσας τονίζει κατ' αὐτὰς τὸ ἄσμα τῆς υποψηφιότητος τῶν δημοσιογράφων, τοιμηρὸς δι' ἵλιαν ἤθελε καταδειχθῆ ἑκείνος ὅστις θα ἐτόλμα νὰ παρεμβάλλῃ ἐν αὐτῇ παράγορδον τινὰ τόνον. Ἐφημερίδες Ἀθηναϊκαὶ ἀντιθέτους καὶ ἀντιπάλους ὑπηρετοῦσαι φατρία, ὑπηρετοῦσαι δ' αὐτὰς μετὰ θέριμης ἀδιαπτώτου καὶ ὀπλων ἀπηγγερευμένων ὑπὸ τῆς ἡλικίης καὶ τοῦ πρέποντος, εὐρέθησαν σύμφωνοι ἐπὶ τοῦ θέματος τῆς ἐνεργετέρας μετοχῆς τύπου εἰς τὰ τῆς πολιτείας πράγματα καὶ ἐκ συμφώνου ἐκάκισαν καὶ ἐφραγγέλωσαν τοὺς κατὰ τόπους ἐξ ἐπαγγέλματος πολιτευτάς, διότι δὲν ἤνοιξαν τὰς θύρας τῶν συνδυασμῶν των, ἀς ἤνοιξαν εἰς βλαχοποιμένας ἢ μικροραδιούργους, καὶ εἰς τινος δημοσιογράφους ἐκ τῶν ἀποτελούντων ἐπαγγελματικὴν τάξιν καὶ κατηρτισμένον ἐν μελετῇ καὶ ἐργασίᾳ μακρᾷ.

Τὸ παράπονον τοῦτο τῶν ἀξιοτίμων συναδέλφων τῆς Πρωτεύουσας συγκινεῖ ἡμᾶς βαθύτατα, ἐκπλησσομένα δὲ πρὸ τῆς ἀσυνήθους συμφωνίας των ἐν θέματι ἐλλογικῷ, χωρὶς νὰ ἀναζητῶμεν τὰ αἷτια αὐτῆς· ἀλλὰ δὲν συμμερίζομεθα τὰς κατὰ τῶν σκηπτούχων τῆς καθολικῆς ψηφρορίας, ὡς ἀποκαλοῦσι τοὺς κομματάρχας, αἰτιάσεις των, οὐδὲ τὴν γνώμην των ὅτι ἡ Πολιτεία καὶ οἱ κοινοβουλευτικοὶ αὐτῆς θεσμοὶ ἐζημιώθησαν ἐκ τοῦ ἀποκλεισμοῦ ἡμῶν τῶν δημοσιογράφων ἀπὸ τῆς ἐνεργετοῦ πολιτικῆς. Τὰ στηρίγματα τῆς ἐναντίας ἡμῶν γνώμης θέλομεν ἀντλήσει ἐκ τῶν πραγμάτων καὶ ἐξ αὐτῶν τῶν δικαιολογημάτων ἐφ' ὧν οἱ κύριοι δημοσιογράφοι στηρίζουσι τὰς ἀξιώσεις των.

Εἶναι ἐκτὸς πάσης ἀμφισβητήσεως ὅτι ὁ τύπος σήμερον ἐν ἐλευθέrais καὶ κοινοβουλευτικαῖς πολιτείαῖς ἀποτελεῖ οὐσιώδη παράγοντα τῆς πολιτικῆς κινήσεως, κατεδείχθη δὲ ὅτι ἡ μόρφωσις τιμίας καὶ πεφωτισμένης δημοσιογραφίας δύναται νὰ ἐξευγενίσῃ τὴν κοινοβουλευτικὴν παλαίστραν, διότι διερμηνεύουσα τὰς ἀληθείας τοῦ ἔθνους ἀνάγκας, παρακολουθοῦσα, ἐπιτηροῦσα καὶ ἐλέγχουσα τὴν πορείαν τῶν πολιτευομένων, συμβάλλεται εἰς τὴν μόρφωσιν προοδευτικῆς δημοσίας γνώμης, ἐπιδαλλούσης ἐθνοφειλεστέραν καὶ ὑγιεστέραν πολιτείαν εἰς τοὺς τὰς τύχας τοῦ ἔθνους διέποντας· τιθεμένη δὲ δικαστῆς ἀδέκαστος μεταξὺ τῶν συγκρουομένων πολιτικῶν φατριῶν, συνέχει αὐτὰς ἐν τῇ κατωφερείᾳ τῆς παρεκτροπῆς καὶ ἀποβαίνει μεγάλη συμβουλευτικὴ ἐξουσία, ἄλλο εὐρὺ καὶ

μέγα συμβούλιον τῆς ἐπικρατείας διὰ τοὺς κυβερνῶντας καὶ κυβερνωμένους. Εἰς τὴν ἀκρόπολιν τοῦ τύπου καταφεύγει ὁ ἀδικούμενος ἢ καταδυναστευόμενος, ἐκ τῶν ἐπάλλεων δ' αὐτῆς κεραυνοβολοῦνται οἱ τύραννοι καὶ οἱ ἐκμεταλλευταὶ τοῦ λαοῦ. Εὐλόγως ἔθεν ὁ τύπος τοῦ μὲν ὠνομάσθη «τετάρτη ἐξουσία τοῦ Κράτους» καὶ δὲ «ἐκκρη αἰσθησις τῶν νεωτέρων λαῶν» καὶ τοῦ παρεβλήθη πρὸς τὴν σταγόνα τοῦ ὕδατος, τὴν διὰ τοῦ χρόνου κοιλινοῦσαν τὰς πέτρας, ἢ πρὸς τὸν σῆτα τὸν καταβιβρώσκοντα τὰ ἐλάσματα τοῦ σιδήρου, ἢ πρὸς τὰ μικροσκοπικὰ ἐκεῖνα ζῶφια, ἅτινα ἀφανῆ καὶ ἀόρατα, καταστρέφουσιν οὐχ' ἤττον διὰ πολυχρονίου ἐργασίας ὄρη κολοσιαία, ἢ ἀνεγείρουσι νήσους ἐκ τοῦ ὠκεανείου πυθμένος.

Ἐιαυτῇ ἢ ἀποστολῇ καὶ ἡ δύναμις τοῦ τύπου ἐν ταῖς νεωτέrais πολιτείαῖς, εὐλόγως δ' οἱ ἐργάται αὐτοῦ δύνανται νὰ διεκδικήσωσι τὸ δικαίωμα νὰ εἰσελθῶσιν εἰς τὸ στάδιον τῆς ἐνεργετοῦ πολιτικῆς, ἵνα συνεισφέρωσιν ἐν αὐτῇ τὰ φῶτα καὶ τὴν πείραν των, τὴν χρησιμότητα αὐτῶν, τὴν εὐστάθειάν των, τὸ θάρρος των καὶ πάντα ἐκεῖνα τὰ ἐφόδια ἅτινα προσεπορίσατο αὐτοῖς μακρὰ ἐργασία καὶ μελέτη ἐπὶ τῶν πραγμάτων τῆς πολιτείας.

Ἄλλ' ἡ ἀξίωσις αὐτῆ τῶν ἐργατῶν τοῦ δημοσίου τύπου ἦτοι τῶν δημοσιογράφων, τότε μόνον ἤθελεν εἶσθαι εὐλογος καὶ ἀποδεκτῆ, ὅποταν εἰς χεῖρας αὐτῶν ὁ τύπος ἐκπληροῖ τὸν ἄνω προορισμὸν του, κατ' ὅλας αὐτοῦ τὰς ἀναφοράς· διότι ἐὰν ὁ τύπος ἐπρόδωκε τὴν ἀποστολήν του, ἐὰν ἐγένετο ἀντὶ συμβούλου τίμιος καὶ συνετός, προαγωγὸς τῆς δημοσίας ἠθικῆς· ἀντὶ κριτῆς ἀμερόληπτος τῶν συγκρουομένων φατριῶν, ταπεινὸς ὑπηρετῆς αὐτῶν καὶ τυφλὸν ὄργανον τῶν παρεκτροπῶν των· ἀντὶ ὅας περιάγουσα τὸ φῶς τῆς ἀληθείας ἐπὶ τῶν πραγμάτων τῆς πολιτείας καὶ τῶν συμφερόντων αὐτῆς, ἀπατηλὴ λυχνία ἀλλοιοῦσα τὴν ὄψιν τῶν πραγμάτων καὶ τῶν προσώπων· ἀντὶ τέλος ἀκρόπολις τοῦ Κράτους ἐγκλείουσα τοὺς λογάδας φρουροὺς τῶν ἐθνικῶν ἐλευθεριῶν καὶ συμφερόντων, παληομπαράκα ἀναπεπταμένη παντὶ ἀνέμφ καὶ παντὶ πληρόνonti δικαίωμα εἰσόδου, τῇ ἀληθείᾳ ἐσχάτης ἀφροσύνης μέτρον καὶ ἀπόνεια πρὸς τὸν τόπον ἐσχάτη ἤθελεν εἶσθαι ἢ εἰσαγωγὴ τῶν ἐργατῶν παρομοίου τύπου εἰς τὴν ἐνεργετοῦ πολιτικῆς, ἵνα πραγματοποιήσωσιν ἐν αὐτῇ ὅτι ἐδειξαν ἐν τῇ δημοσιογραφίᾳ ὅτι εἰσὶν ἱκανοὶ νὰ πράξωσι.

Τὸ χεῖριστον ἐν παντὶ πράγματι εἶναι τοῦ ἀρίστου ἢ παρεκτροπῆ καὶ ὁ τύπος ἔθεν παρεκτροπόμενος τῆς ἀποστολῆς του ἀποβαίνει

ὁ αἰσχιστος τῶν διδασκάλων, ὁ ἐπικίνδυνος προαγωγὸς τῶν δημοσίων ἠθῶν, οἱ δ' ἐργάται αὐτοῦ ἀξιοὶ νὰ καταλεχθῶσιν εἰς τὰς φθοροποιὰς ἐκεῖνας δυνάμεις, ἀς ἡ κοινοτέρα πρόνοια ἐπιβάλλει νὰ περιορίσωμεν εἰς ὅσον οἶον τε στενώτερον κύκλον ἐνεργείας.

Ἐξεπλήρωσεν ἄρα γε καὶ ἐκπληροῖ μέχρι σήμερον ὁ ἑλληνικὸς δημοσίος τύπος τὴν ἀποστολήν ἣτις ἐπεβάλλετο αὐτῷ ἐκ τῆς πολιτικῆς ἡμῶν καταστάσεως καὶ τῶν πολιτικῶν τοῦ τόπου ἠθῶν, ἵνα οἱ ἐργάται αὐτοῦ προβάλλωσι, σὺν τοῖς τίτλοις των καὶ ἀπαιτήσεις διακρίσεως καὶ προσοχῆς καὶ ἀξιώσεως ἐπὶ τῆς ἀντιπροσωπείας τοῦ τόπου; Ἡ δημοσιογραφία ἐν ταῖς νεωτέrais πολιτείαῖς ἀντικατέστησε μέχρι τινὸς τὸ βῆμα τῆς ἀρχαῖοτητος, ἀλλὰ παρ' ἡμῖν ἐξήλωσε τὴν δόξαν τῆς σοφιστικῆς δημαγωγίας, ἣτις ἠγωνίζετο νὰ καταστήτῃ τὸν λόγον αὐθύπαρκτον, ὡς εἶπειν, καὶ ἀπὸ τῶν πραγμάτων ἀνεξάρτητον δύναμιν, «τὸν ἦττω λόγον κρείττω ποιεῖν» δὲν ἐξήλωσε τὴν δόξαν τῆς ἀληθοῦς ἐκείνης ρητορικῆς ἣτις ἀναπόσπαστος οὖσα τῆς πολιτικῆς ἀρετῆς, ἀποσκοπεῖ οὐχὶ τὸ νὰ χηριζεταὶ ἀφ' ἐνὸς τοῖς πλήθεσι, κολακεύουσα τὰ πάθη των καὶ ἀφ' ἐτέρου ἐξυπηρετοῦσα τὰς ὀρέξεις τῶν ἰσχυρῶν, ἀλλὰ πείθει καὶ ἐκεῖνα καὶ τούτους τὸ βέλτιστον, ἀρουμένη τὴν πειστικὴν αὐτῆς δύναμιν ἐξ αὐτῆς τῆς γνώσεως τῶν πραγμάτων, ἐξ αὐτῆς τῆς μελέτης τῶν ὀλικῶν καὶ ἠθικῶν τῆς πολιτείας συμφερόντων.

Ἡ δημοσιογραφία παρ' ἡμῖν προῦδωκε τὴν ἀποστολήν της καὶ ἀπὸ σεμνῆς ἱερείας τῆς ἐλευθερίας, ἀπέβη ἢ λυσίφωνος κόρη τῶν τριῶν τῆς πολιτικῆς, ἢ κακὴ διδάσκαλος τοῦ πλήθους, συνετέλεσε δὲ εἴπερ τις καὶ ἄλλη δύναμις εἰς τὴν ἐκλυσιν τῶν πολιτικῶν ἠθῶν, εἰς τὴν διαφθορὰν τῶν χαρακτήρων καὶ εἰς τὴν στρέβλωσιν τῆς διανοίας τοῦ ἔθνους· συνεπῶς δὲ ἀνεδείχθη συνεργάτης ἐν τῇ δημιουργίᾳ τῆς ἐνεστῶσης πολιτικῆς τοῦ τόπου καταστάσεως, ὑφ' ἣν ἠορηγοῦμεν ἅπαντες.

Ὅλοι ὁμολογοῦμεν ὅτι ἡ ἐνεστῶσα πολιτικὴ τοῦ τόπου κατάστασις εἶναι προῖν τῆς καταστρατηγήσεως τῶν θεσμῶν, τῆς ἀκράτου φιλαρχίας τῶν ἰσχυρῶν, τῆς διαφορῆς τῶν πολιτευτῶν, τῆς ἀμαθείας καὶ τῆς ἀγνοίας τοῦ πλήθους. Ἡ δημοσιογραφία παρ' ἡμῖν ἠγωνίσθη εἰς καταπολέμησιν ὅλων τούτων, ὡς εἶχε καθήκον, ἢ μάλλον ἐχρηγήθη τὴν ἑαυτῆς συνδρομὴν εἰς δεινώσιν αὐτῶν; Δυστυχῶς ἐπραξε τὸ δεύτερον καὶ τοῦτο οὐδεὶς εὐλόγως δύναται ν' ἀμφισβητήσῃ.

Εἰς τὰς τάξεις τῆς παρ' ἡμῖν δημοσιογραφίας, πλὴν ὀλιγίστων τιμίων καὶ πεφωτισμέ-

των ανδρων, εισεδησαν ως επι το πολυ ημιμαθη τινα και αμφιβολου χρηστότητος υποκειμενα οτινα ηθελησαν δι' αυτης ειτε να περιποιησωσιν εις εαυτα αθεμιτα οφειλη, ειτε να παρασκευασωσιν εις εαυτα την εδον την αγοσαν εις την διαπραξιν των κινων. Συνεπεις προς τον σκοπον των τουτων οι εν λογω δημοσιογραφοι ηρμισαν προς αυτον την πολιτειαν και την διδασκαλιαν των, εκ του του δε μόνου δυναται τις να κρινη περὶ του ποιου της πολιτειας και της διδασκαλιας των και των αποτελεσμάτων αυτων.

Εγένετο θλον η δημοσιογραφία τυφλόν οργανον των φατριών και υπηρετεί πασας αυτων τας βλεψεις, τούτο δε ουχι εκ φρονήματος, αλλ' εκ συμφέροντος. Η δημοσιογραφία παρ' ημιν αναλαμβάνει να δικαιολογήτη τα αδικαιολόγητα και να εξηγήτη τα ανεξηγήτα, να συνηγορήση υπέρ όλων των πράξεων της φατριας ην υπηρετεί, παραποιούσα την αληθειαν και στρεβλούσα την διάνοιαν του εθνους, να δυσφημήση δε η εξευτελίση τας της αντιπάλου φατριας δια των ιδίων μέσων. Ηου είναι παρ' ημιν η τιμία εκείνη δημοσιογραφία ητις θέτουσα υπεράνω πάτης σκέψεως και παντός υπολογισμού, το κοινόν συμφέρον, αποστεινεται προς το πλήθος με την γλώσσαν της ειλικρινείας, διαφωτίζει αυτό ευσυνειδήτως περὶ των συμφερόντων του και προπορευομένη κούτου με την δάδα της αληθείας δεικνύει την εδον την αγοσαν εις την ευνομίαν; Ηου είναι παρ' ημιν η δημοσιογραφία εκείνη ητις υπεράνω των παντοίων πειρασμών τούσμφερόντος και της ιδιωφελείας ισταμένη, συμβουλεύει τους κυβερνήτας περὶ των καθηκόντων των και τους κυβερνωμένους περὶ των δικαιωμάτων των, μη αδικούσα εκείνους εν τη αγαθή αυτων ενεργεία, μη παραπλανώσα τούτους εν τη αμαθεία και αγριότητα των; Υπό ποίον πρίσμα παριστᾷ η ημετέρα δημοσιογραφία εις τα ομαματα του ελληνικού κοινοῦ τας κυβερνητικας πράξεις, τα νομοθετικά μέτρα, την διοικητικην ενεργειαν, η αφ' ετέρου την αντιπολιτευτικην δράσιν και την χρηστότητα αυτης; Ποίον σεβασμόν δεικνύει η παρ' ημιν δημοσιογραφία προς τους θεσμούς του κράτους, ινα εμπνεύση αυτον και προς το πολυ πλήθος; Άρκει οτι και τους θεσμούς εκείνους ος ο θεμελιώδης νόμος εταξεν υπεράνω του ελέγχου περιύβρισε και εξηυτέλισε χάριν της φατριας. Ποία η σταθερότης του φρονήματός της και των αρχων αυτης εν τη πολιτεία της, ινα αυτη γινή υπογραμμός τοις πολλοις; Σήμερον εξευτελίζει και περιύβριζει οτι ελάτρευσε γονυκλινης και απευθυμαζε μέχρι γόθας, ινα και τούτο απολακτήση αυριον εναν το ευρη ανένδοτον εις τας επιμέμπνους αξιώσεις της. Ποία παράνομος πράξις της Κυβερνήσεως και εξ εκείνων αιτινες διασαλεύουσι την πολιτευτικην θάσιν δέν ευρε τον απολογητήν εν τη δημοσιογραφία του κομματος, και ποία ενεργεια η στάσις της αντιπολιτευσεως ευρε χάριν εκ των οργανων της συμπολιτευσεως; Δέν εγράφη οτι οι η μειώσις του δασμου της σταφίδας εν Αγγλία αντηλλάγη προς την προδοσιαν της Κρήτης και δέν περιύβριση σκάως ο αρχηγός της αντιπολιτευσεως, μόνον διότι ητο αρχηγός της αντιπολιτευσεως; Διά της παρεμβάσεως του τύπου ο ελληνικός λαός δέν εδυνήθη ακόμη να γνωρίση εναν οι

πρὺπολογισμοί του κράτους αφίνουσι περισσευμα η ελλειμα και αν τα οικονομικά της κυβερνήσεως επιτυχον η απίτυχον.

Εις όλην ταύτην την πολιτειαν του Ελληνικού τύπου ποία εισιν αι αιεσοι προς τον λαόν υπηρεσίαι του, αιτινες συμπληροῦσι την υποστασιν της αληθοῦς δημοσιογραφίας και τους τίτλους των εργατων αυτης; Δυναται να ειπη η Δημοσιογραφία εις τον Ελληνικόν λαόν, «σε διεφώτισα περὶ των συμφερόντων σου σε καθωδήγησα εις την δρθην εκτίμησιν των πραγμάτων της πολιτειας και των προσώπων των αξιούντων να σε κυβερνήσωσιν, σοι εγενόμην υπερασπιστής κατατων πονηριών των εκμεταλλευτων σου, χάριν σου και δια να σε υπηρετήσω κολως εθυσίασα το ατομικόν συμφέρον μου και παρεκαμψα τους περι εμε πειρασμούς, σοι ωμίλησα πάντοτε την γλώσσαν της αληθείας και της ειλικρινείας δια να σε σώσω εξ ολεθρίων ολισθημάτων, και διαμορφώσω το φρόνημά σου, χάριν σου εγένόμην κατήγορος των διαχειριζομένων κακως τας τύχας σου και επαινέτης των ευεργετων σου, αφιψίσας την δυσμένειαν εκείνων και μη υπολογίσας επι της ευμενείας τούτων» κατηνάλωσα τέλος δι' εσε θησαυρούς πρακτικων και θεωρητικων γνώσεων δια να γίνω οδηγός σου εν τη αμαθεία σου, δια να σε καταστήσω πολίτην χρηστόν και νοήμονα: με εγνώρσας επι τόνον χρόνον και δια των τόνων υπηρεσιών μου, ζητώ λοιπόν να σε αντιπροσωπεύσω εν τη ενεργῶ πολιτικῆ κεκτημένος την εμπιστοσύνην σου.»

Όχι, δέν δυναται να ειπη τούτο ο τύπος προς τον Ελληνικόν λαόν, ουδ' ευρίσκει εν τη συνειδήσει αυτου το θάρρος ν' αποτανη ούτω προς αυτον: δια τούτο βλεπομεν αυτον αποτεινόμενον ουχι προς τον λαόν, αλλ' εις τους σκηπτούχους της καθολικής ψηφορίας, τους κατα τόπους κομματάρχας και τους πολιτευτάς. Ηρις τούτους οι εργαται του τύπου διατυποῦσι τας αξιώσεις των και επι δικαιωμάτων κεκτημένων απέναντι αυτων στηρίζουσιν αυτάς. Δέν εικότολογούμεν, αλλ' αντιγράφομεν επι λέξει εκ τινος εφημερίδος αναλαβούσης να υποστηρίξη τας αξιώσεις της δημοσιογραφίας: «Η εφημερίς είναι σημερον δια τα κόμματά σας, (λέγει η δημοσιογραφία πρό τους κομματάρχας) ο ευπρεπής πέπλος οστις περιβάλλει και εξαγνίζει αυτά: η εφημερίς είναι ο ήθηκός πέπλος, δια του οποίου αι ομάδες σας, οι συνασπισμοί σας, επιδεικνύονται εν τη κοινωνία ταύτη, ως κόμματά πολιτικά, δρώντα εντός των νόμων και ουχι ως συμμορία συμπεροντολογικα: η εφημερίς είναι η τιμημένη σημαία, περὶ την οποίαν συνασπιζόμενοι, επιδεικνύεσθε ως εργαται αριλοκερδεις και αυτοθυσιαζόμενοι, των κοινών συμφερόντων, οι ανεν αυτης ισως καταδιωκτέοι επιδρομεις και λυμεωνες του κοινοῦ πλούτου. Και επιδεικνύεσθε πολιτικοι ανδρες χρηστοι και πεφωτισμένοι υμεις, οι διηνεκως ασχολούμενοι εις τον εκφραλισμόν και την απογύμνωσιν των ελλήνων πολιτων από της πολιτικης των τιμης, σεις! και παρίστασθε ως μεριμνώντες υπέρ της πολιτειας και όλας αυτης τας κοινωνικας φάσεις, σεις, οι υπέρ του μικρού σας εγω μεριμνώντες μόνον, και πιστεύεσθε ως μελετώντες και βουλευόμενοι περὶ των δημοσίων οικονομικών, περὶ της εθνικης παραγωγής, περὶ

της διοικήσεως, περὶ της παιδείας, περὶ πάσης κοινωνικης ανάγκης, σεις, των οποίων η διάνοια δέν δυναται να εκτεθη επι θεμάτων ευρυτέρων των αναγκών και των τάσεων του ατόμου υμών, και φαίνεσθε επι τέλους ως εχοντες γνώσεις και νοημόσύνην και στοργήν προς τα κοινά, διότι ο δημοσιογράφος σας διδει τας γνώσεις του, την υγειαν του, ελα! (ιδε «Εφημερίδα» 27 Αυγούστου ε. ε.)

Η απολογία αυτη του τύπου δεικνύει οτι οντως οι πολιτευται δεικνυνται προς τους δημοσιογράφους εις ακρον αγνώμονες, αλλα συνάμα δεικνύει οτι ο λαός ουδέν τοις οφείλει. Οπόταν η δημοσιογραφία εκπληρώση παρ' ημιν προπόντως τον προορισμόν της θέλει αγαπηθει και τιμηθη υπό του λαου, δέν θα εχωσι δε τότε ανάγκην οι δημοσιογραφοι να εισέλθωσιν εις το βουλευτηριον επι των ὤμων των κομματάρχων, αλλα δια της ψήφου λαου αυτεξουσίου, πεφωτισμένου και ενεργου, ως ηθελε καταστήσει τον Ελληνικόν λαόν δημοσιογραφία τιμία και ειλικρινής.

Η αξία της ελευθερίας.

Γ.

Απασα η εν τῷ προηγουμένῳ άρθρῳ εκτεθείσα κοινωνική και πολιτική ιστορία εν Ελλάδι της Ρωμαϊκῆς εκείνης εποχῆς, η μάλλον απασα η ιστορία της ελευθερίας κατα την αθλιαν εκείνην εποχήν επαναλαμβάνεται και κατα την νεωτέραν ταύτην εποχήν παρὰ τῷ ἑλληνικῷ λαῷ. Ο Νέρον, ως ειρηται, εδῶρσεν, ο δε Ουεσπεσιανός αφήρσας την ελευθερίαν από τους αθλους και διεφθαρμένους εκείνους, τους καυχωμένους οτι ησαν Βλληνες. Ομοία η τύχη και των νεωτέρων Βλληνων. Τα συντάγματα εδῶρσεν αυτοις την ελευθερίαν, δι' ην οἱτοι εχάρησαν χαράν μεγάλην και ηλιπσαν τον χρυσοῦν αἰῶνα, αυτοι δε παρεδῶθησαν εις την κοινωνικην και πολιτικην διαφθοράν και ανηγόρευσαν ως θρησκείαν των το ατομικόν και υλικόν συμφέρον, δι' οἱ εδημιούργησαν εκουτοι νεαν και πραγματικην δουλειαν, εις ην προθύμως υπεδουλώθησαν, την δουλειαν του συμφεροντος, ητις αφήρσεν απ' αυτων την δωρηθεισαν εκείνην πολιτικην ελευθερίαν. Τα ἑλληνικά συντάγματα εδῶρσεν αυτοις την ελευθερίαν, η κοινωνική και πολιτική διαφθορά κατέστησε την αξίαν και εκτίμησιν αυτης μηδαμινήν, το δε προσωπικόν και υλικόν συμφέρον, υποδουλώσαν την καρδιαν και την διάνοιαν αυτων, αφήρσεν απ' αυτων την ελευθερίαν εκείνην, καιτοι μένουσαν εισέτι αναγγραμμένην εν τοις συντάγμασιν εκείνοις, η μάλλον εδημιούργησε νέον ειδος δουλειας, στηριζομένης πρό πάντων επι της ψήφου, την δουλειαν της ελευθερίας.

Βάν δε τις ηθελεν εξετάσει προσεκτικως τα παρ' ημῖν, ηθελε συναγάγει και ιδιαίτερον τι συμπέρασμα, υπέρ εκ πρώτης ὄψεως ηθελεν ισως θεωρηθη ως παραδοξολογία. Το συμπέρασμα τούτο είναι, οτι αι ελευθερία και τα δικαιώματα παρὰ τῷ ἑλληνικῷ λαῷ, ως εκ της χρήσεως ητις γίνεται αυτων, κατήτησαν τόσαι μάστιγες δι' αυτον, και εις ουδέν ἕτερον χρησιμεύουσιν ειμη εις το να υποδουλώσιν αυτον περισσότερον και ασφαλέστερον εις εκείνους, οτινες τον πολιτευτήν επαγγελλόμενοι, εκμεταλλεῦονται τα δικαιώματα ταῦτα, τας ελευθερίας του ταύτας, εις τρόπον ὄτι αυται καθίστανται αντικείμενον ἐμπορίου και συναλλαγῆς: οὔτω δε καθιερώθη παρ' ημῖν η τυραννία της ελευθερίας. Και δια να μη ηναι ανάγκη να αποδείξωμεν τούτο δι' ὅλα του τα δικαιώματα, θέλωμεν αναφέρει μόνον την χρῆσιν ενός εξ αυτων, και δη του απουδαιότερου,

ἐκ τούτου δὲ θέλει φανῆ καὶ ἡ χρησιμότης ὄλων τῶν λαϊκῶν. Τὸ δικαίωμα τῆς ψήφου διὰ τὸν ἔχοντα αὐτὴν δὲν χρησιμεύει εἰς ἄλλο τι εἰμὴ εἰς τὸ νὰ τὸν καθιστᾷ φίλον τοῦ ἐνός τῶν πολιτευτῶν, μὴ ἐλπίζοντα τίποτε ἄλλο παρ' αὐτοῦ εἰμὴ συμφέροντα καὶ ἀθέμιτον προστασίαν ἐν ἀνάγκῃ, ἢ τις τὸν καθιστᾷ ἀνδράποδον αὐτοῦ, καὶ ἔχθρὸν τοῦ ἀντιθέτου, παρ' οὗ ὑφίσταται μυρία καταδιώξεις καθ' ὅλας τὰς σχέσεις τοῦ βίου του. Ἢ ψῆφος λοιπὸν, ἣτις καθιστᾷ αὐτὸν ἀλληλοδιόχως ἀνδράποδον τοῦ ἐνός καὶ ἔχθρὸν τοῦ ἑτέρου, δὲν εἶναι δι' αὐτὸν μᾶλλον τυραννία τις; Ἢ ψῆφος τοῦ αὐτοῦ δὲν καθίσταται μάλιστα δι' αὐτόν; Ἐάν δὲν εἶχε τὸ δικαίωμα τοῦτο, ὅλ' ὑφίστατο τὰς καταδιώξεις καὶ τὰ δεινὰ, ἅτινα ἤδη ὑφίσταται ὡς ἐξ αὐτοῦ; Ἢ τυραννία αὐτοῦ, ἢ στηριζομένη εἰς τὴν ψῆφον του, ἐν ὁμοίᾳ τίνος ἐνασκειῖται, εἰμὴ ἐν ὁνόματι τῆς ἐλευθερίας του; Ἀφοῦ λοιπὸν ἡ ψῆφος τοῦ αὐτοῦ καθίσταται δι' αὐτὸν μάλιστα καὶ τυραννία, δὲν σημαίνει τοῦτο, ὅτι αἱ ἐλευθερίαι του κατήντησαν. δι' αὐτὸν τὸ σι μάλιστα μαστιζοῦσαι αὐτόν; δὲν σημαίνει ὅτι ἡ ἐλευθερία του ἐν γένει κατέστη τυραννία δι' αὐτόν; δὲν εἶναι αὕτη τυραννία τῆς ἐλευθερίας;

Ἐχομεν λοιπὸν ἀφ' ἐνός μὲν τὴν δουλείαν τῆς ἐλευθερίας, καθόσον αὕτη ὑποδουλοῦται παρ' ἡμῶν εἰς τὸ ἴδιον συμφέρον, ἀφ' ἑτέρου δὲ τὴν τυραννίαν τῆς ἐλευθερίας, καθόσον αὕτη χρησιμεύει ὡς μέσον καταθλίψεως καὶ καταδιώξεως, καθισταμένη μάλιστα καὶ τυραννία. Τοιοῦτοτρόπως ἔχομεν ἰδρύσει παρ' ἡμῶν ἀφ' ἐνός τὴν δουλείαν τῆς ἐλευθερίας καὶ εἰμὲθα δούλοι, ἀφ' ἑτέρου τὴν τυραννίαν τῆς ἐλευθερίας καὶ εἰμὲθα τυράννοι. Οὕτω δὲ πραγματοποιεῖται ἐντελῶς τὸ τοῦ Βοσσομέτου, ἀποῦ ἔλαστος πράττει, ὅτι θέλει, οὐδεὶς ἐστὶν ἐλεύθερος ὅπου δὲν ὑπάρχει κύριος, πάντες εἰσὶ τυράννοι καὶ δούλοι συγχρόνως. Κύριος ἐνταῦθα εἶναι ὁ Νόμος, ὁ ὑπέρτατος οὗτος ἡγεμὸν κατὰ Ἀριστοτέλην, εἶναι ἡ κυριαρχία τοῦ Δικαίου, διότι κατὰ Δικαίον εἶναι ὁ κυριάρχης τοῦ κόσμου», ὡς εἶπεν ὁ Μιραμπώ.

Ἐν Ἑλλάδι λοιπὸν, ὅπου δὲν βασιλεύει ὁ εἰρημὸς κυριάρχης, βασιλεύει γενικὴ δουλεία καὶ τυραννία, ὀνομαζομένη ἐλευθερία. Αὕτη δὲ φέρουσα τὸ προσώπειον τῆς ἐλευθερίας διέφθειρε καὶ διαφθείρει ὑφ' ὅλας τὰς ἐπόψεις τὸν ἑλληνικὸν λαόν. Αὕτη δὲ εἶναι ἡ ἐλευθερία, ἡ πολυτίμος ἐλευθερία τῶν νεωτέρων Ἑλλήνων.

Τούτων οὕτως ἔχόντων, ποία εἶναι ἡ ἀξία τῆς παρ' ἡμῶν ἐλευθερίας; μηδαμινή. Διότι οὔτε ἡ περὶ αὐτῆς ἰδέα εἶναι ὀρθὴ καὶ ἀληθής, οὔτε ἡ ἐκτίμησις αὐτῆς γίνεται ἐπὶ τῇ θάσει τῆς ἠθικῆς τῆς ἀξίας, οὔτε ἡ χρῆσις αὐτῆς εἶναι ἡ πρέπουσα καὶ ἀναγκαία, καὶ σύμφωνος πρὸς τὸ κοινὸν ἀγαθὸν καὶ τὸ κοινὸν συμφέρον. Ἢ παρ' ἡμῶν ἐπομένως ἐλευθερία δὲν ἔχει καμμίαν σχέσιν μὲ τὴν ἀληθῆ καὶ πραγματικὴν ἐλευθερίαν.

Ὁ λαὸς ἐλησμοδύνησεν, ἢ μᾶλλον οὐδέποτε ἐδιδάχθη, ὅτι ἡ ἐλευθερία συνεπάγεται σπουδαία καθήκοντα περὶ τὴν ἀπόλαυσιν καὶ χρῆσιν αὐτῆς. Ἢ ἐλευθερία προϋποθέτει καὶ ἀπαιτεῖ ἀρετὰς, ὧν τὴν ἐνάσκησιν ἐπιβάλλει ὡς καθήκοντα παντὶ θέλοντι ν' ἀπολαύσῃ τῶν εὐεργετημάτων αὐτῆς. Ἄνευ δὲ τῶν ἀρετῶν τούτων ἐλευθερία δὲν ὑπάρχει.

Ἐλευθερὸν πολίτευμα καὶ ἐλευθερὰ πολιτεία εἶναι ἐκείνη, α ἐν ἣ τὸ πλῆθος πρὸς τὸ κοινὸν πολιτεύεται συμφέρον, ὡς κατ' Ἀριστοτέλην. Ἀρχὴ δὲ καὶ θάσις αὐτῶν εἶναι ἡ ἀρετὴ, κατὰ Μοντέσκιον.

Αἱ ἰδιωτικαὶ καὶ πολιτικαὶ ἀρεταί, λέγει καὶ ὁ ἡμέτερος Σουτσο, ἀποτελοῦσι τὸ ζωτικὸν στοιχεῖον τῶν ἐλευθέρων πολιτευμάτων. Ὡς νὰ προοδεύῃ λοιπὸν καὶ εὐημερήσῃ λαὸς τις πρέπει νὰ καλλιέργῃ πρὸ πάντων τὰς κοινωνικὰς καὶ πολιτικὰς ἀρετὰς, αἵτινες εἶναι ἡ θάσις τῆς εὐημερίας καὶ τῆς προόδου.

Ταῦτα πάντα εἰσὶν ἄγνωστα ἐντελῶς εἰς τοὺς

νεωτέρους ἀπαγόνους τῶν Ἑλλήνων. Διατελοῦσι δὲ οὗτοι ταπεινοὶ καὶ διεσθαρμένοι, εὐτελεῖς καὶ ἀθλοὶ, δούλοι τοῦ συμφέροντος, εἰς ὃ ὑποδούλωσαν καὶ τὴν ἐλευθερίαν τῶν, οὐδὲν ἑθνικὸν αἴθημα ἔχοντες ἐν τῇ καρδίᾳ τῶν, οὐδεμίαν ὑψηλὴν ἰδέαν ἐν τῇ κεφαλῇ τῶν, οὐδὲν ἑθικὸν καὶ γενναῖον ἐν τῇ ψυχῇ τῶν. Ἢ κοινωνικὴ διασθορὰ θριαμβεύει παρ' αὐτοῖς. Ὁρμηκευτικὸν αἴσθημα δὲν ὑπάρχει· ἀρετὴ καμμία δὲν ὑπάρχει. Παιδεία ἀληθὴς δὲν ὑπάρχει. Νεολαία σπουδαία καὶ φιλόπατρις δὲν ὑπάρχει. Ἢ ἠθικὴ θεωρεῖται παρ' αὐτοὺς ὡς ἀνοησία. Ἢ ἐπιπολαίότης καὶ ἀνηθικότης εἰσὶ τὰ κοσμοῦντα αὐτὴν προσόντα. Ἢ ἀπιστία καὶ ἀτιμία εἰσὶν πολλάκις οἱ ὅροι τοῦ οἰκογενειακοῦ βίου. Ἢ ἐπίδειξις καὶ ἡ πολυτέλεια θεωροῦνται ὡς ἀρεταί· ἡ σπατάλη καὶ ἀσωτία ὡς γενναῖότης. Πρὸ πάντων δὲ οἱ νεώτεροι Ἑλλῆνες ἀνεκέρυξαν ὡς θρησκείαν τὴν ἰδιοτέλειαν. Καὶ ἐστούσαις καυχῶνται οὗτοι διὰ τὴν ἀρχαίαν εὐκλείαν καὶ λαμπρότητα τῆς Ἑλλάδος, χωρὶς νὰ ἐννοώσιν, ὅτι τὸ μέγα ὄνομα εἶναι θάρος διὰ τοῦ ἀναξίως φέροντος αὐτὸ, καὶ δὲν ἐλέπτουσι τὴν πραγματικὴν αὐτῆς παρουσίαν ἀολιότητα καὶ ἑθνικὴν μηδαμινότητα. Ἀφιερωθῆσαν πάντες, ὡς εἴρηται, εἰς τὸ ἀτομικὸν καὶ ὑλικὸν συμφέρον, οὐδεὶς δὲ φροντίζει, ἢ ἐνδιαφέρεται διὰ τὸ κοινὸν, τὸ ἠθικὸν καὶ τὸ ἑθνικὸν συμφέρον. Ὡς ἐκ τούτου ἡ πραγματικὴ ἐλευθερία ἀπεχαιρέτησε πρὸ πολλοῦ τὴν Ἑλλάδα, διότι, ὡς λέγει ὁ Καραῆς, «Ἢ ἐλευθερία δὲν ἀγαπᾷ νὰ κατοικῇ ἐκεῖ ὅπου δὲν βασιλεύει ἡ ἀρετὴ καὶ ἡ χραιοσύνη».

Τὸ ὑλικὸν καὶ προσωπικὸν συμφέρον κατέστη ὁ κυριάρχης τῶν σκέψεων καὶ πράξεων τῶν νεωτέρων Ἑλλήνων. Διὰ τοῦτο δὲ καὶ τὰ πράγματα τοῦ ἔθνους κατήντησαν εἰς ἀπίστευτον ἀθλιότητα. Ἐν ὅσῳ ὁ πολίτης λέγει ὁ Ἰω. Σουτσο, στερεῖται τῆς συνειδήσεως τῶν καθόλου συμφερόντων τῆς κοινωνίας, περὶ τῶν ἑαυτοῦ δὲ, ὡς εἰκόσ, μερμυρῶν ὀλιγώρως ἔχει πρὸς τὴν τοῦ ὄλου ἐπιμέλειαν, ἀδύνατον νὰ προβῶσι κατ' εὐχὴν τὰ πράγματα τῆς πολιτείας.»

Μεγίστον ἐπομένως εἶχε Δικαίον ὁ Μοντέσκιος εἰπὼν, ὅτι ἀ ἡ χρῆσις τῆς ἐλευθερίας εἶναι δύσκολος, ἀφοῦ αὕτη ἀπαιτεῖ τὴν ὑπαρξίν τῶσαν ἀρετῶν, καὶ πρὸ πάντων τὴν θυσίαν τοῦ ἀτομικοῦ ὑπὲρ τοῦ γενικοῦ συμφέροντος, ὧν ἄνευ ἡ χρῆσις αὐτῆς καθίσταται κατὰχρησις, ἄγνοια εἰς τὴν ἠθικὴν καὶ γενικὴν ἀθλιότητα.

Ἢ κατὰχρησις τῆς ἐλευθερίας συνεπάγεται τὴν πρὸς τοὺς νόμους ἀπειθειαν, τὴν πρὸς τὰ δίκαια τῶν συγκοινωνῶν περιφρόνησιν, τὴν ἀναισχυντίαν, τὴν καταπάτησιν πάσης ἠθικῆς ἀρχῆς, τὴν χλευσὴν πάσης ἠθικῆς ἰδέας, τὴν πολυτέλειαν καὶ ἐπίδειξιν, τὴν δημοκοπίαν καὶ ἀγυρτίαν, τὸν ἐγωϊσμὸν, τὴν ἰδιοτέλειαν, τὴν περιφρόνησιν πάσης κοινωνικῆς καὶ πολιτικῆς ἀρετῆς καὶ ἐν ἐνὶ λόγῳ τὴν κοινωνικὴν καὶ πολιτικὴν διασθορὰν καὶ ἀκοιλασίαν. Δημιουργεῖ δὲ τοιαύτην πολιτικὴν καὶ κοινωνικὴν κατάστασιν, καθ' ἣν οὐδεὶς ἐστὶν ἀσφαλὴς καὶ ἐλεύθερος, πάντες δὲ εἶναι τυράννοι καὶ τυραννοῦμενοι, ἢ κοινὴ δυσπραγία εἶναι ἡ ἐπικρατοῦσα τάξις, καὶ ἡ πολιτεία καθολοκλησίαν παρᾶλλει. Οὕτω δὲ ἡ γενικὴ ἀθλιότης καθίσταται ὁ νόμος τῆς κοινωνίας καὶ ἡ γενικὴ δουλεία ὁ νόμος τῆς πολιτείας. Καθότι ἀ ἡ ἠθικὴ παντός ἔθνους κατάστασις μεγίστην ἔχει τὴν ἐπίδρασιν ἐπὶ τῆς πολιτικῆς αὐτοῦ ἐλευθερίας, ὡς λέγουσιν οἱ φιλοσοφούντες συγγραφεῖς.

Ἢ ἐλευθερία κατ' αὐτοὺς ἀπαιτεῖ ἐκτὸς τῶν εἰρημῶν ἀρετῶν, καὶ ἀπιστὴν ἀσφαλῆ καὶ ἀγᾶπην ἀνυπόκριτον πρὸς τὴν ὄλην ἀνθρωπότητα. Ταῦτα ὅμως δι' ἡμᾶς εἶναι παραδόξολογία καὶ χίμαιραι!

Παρ' ἡμῶν ἐγκαθιδρόθη πρὸ πολλοῦ ἡ κατὰχρησις τῆς ἐλευθερίας, ἣτις συναπήγαγεν ὅλας τὰς συνεπείας αὐτῆς, πρὸ πάντων δὲ, ὡς εἴρηται, τὴν ἰδιοτέλειαν. Πάντες προσπαθοῦμεν νὰ καρπωθῶμεν τὰ δημόσια. Πάντες θεωροῦμεν τὸ κρά-

τος ὡς μεταλείον. Καὶ κατ' αὐτὴν δὲ ἀκόμη τὴν ὑπερτάτην σιγμὴν, καθ' ἣν διὰ τῆς ψήφου ἡμῶν πρόκειται νὰ ἀποφασισθῇ ἡ τύχη τοῦ ἔθνους, τὴν εἰκόνα τῶν ἰδιαιτέρων ἡμῶν συμφερόντων ἔχομεν ὑπ' ὄψιν. Κατὰ τὰς ἐκλογὰς τῶν ἀντιπροσώπων μας, εἰς οὐδένα ἄλλον ἀποβλέπομεν εἰμὴ εἰς ἐκείνους, οἵτινες μᾶς ὑπόσχονται τὴν κάρπωσιν καὶ ἐκμετάλλωσιν τῶν δημοσίων, εἴτε διὰ διορισμῶν εἰς θέσεις, εἴτε διὰ τῆς ἀπαλλαγῆς ἀπὸ τῶν νομίμων ὑποχρεώσεων, εἴτε διὰ τῆς μὴ τηρήσεως ἢ ἀθετήσεως τῶν νόμων, εἴτε διὰ τῆς παροχῆς τῶν δημοσίων νομμάτων, εἴτε διὰ τῆς μὴ καταδιώξεως καὶ τῆς ἀτιμωρίας τῶν ἀδικημάτων, καὶ ἐν γένει δι' ὄλων ἐκείνων τῶν ἀθεμιτῶν μέσων, ἅτινα ἀπαγορεύουσιν ἡ ἠθικὴ καὶ τὸ κοινὸν συμφέρον. Θέλομεν δὲ καὶ ζητοῦμεν προσεῖτι ἀπὸ τοῦ ἀντιπροσώπου μας νὰ φροντίσωσι περὶ τῶν διαφορῶν θεμιτῶν καὶ ἀθεμιτῶν συμφερόντων μας, περὶ τῶν διαφορῶν ὑποθέσεων μας, θέλομεν νὰ τρέψωσιν εἰς τοὺς εἰσαγγελεῖς, νὰ παρακαλέσωσι τοὺς ἀνακριτὰς, νὰ ἐκπιπάρησωσιν ἢ νὰ πείσωσι τοὺς δικαστὰς, νὰ μεταθέσωσι τοὺς μὴ ἀρέσκοντάς ἡμῶν ὑπαλλήλους, νὰ παύτωσι τοὺς σκληροτραχήλους ἐξ αὐτῶν, νὰ ἐκδιώξωσι τοὺς καθογητὰς, νὰ κατορθώσωσι νὰ προβιβασθῶσιν οἱ ἄμαθεῖς καὶ ἀμελεῖς μαθηταί, νὰ διορίσωσι φίλους μας εἰς τὰς διαφόρους ἀρχὰς, νὰ τρέψωσιν εἰς τὰ δημόσια γραφεῖα, νὰ πραγματοποιήσωσιν ὅλας τὰς ἀξιώσεις μας, καὶ ἐπὶ τέλους νὰ φροντίσωσι καὶ περὶ τῆς τοποθετήσεως τῶν φίλων μας! Ἐκ τούτων ὄλων δημιουργεῖται ἡ μεταξὺ τοῦ λαοῦ καὶ τῶν ἀντιπροσώπων αὐτοῦ συμφεροντολογικὴ σχέσηις, καὶ ἡ ἀμεσος καὶ σιδηρὰ ἐκείνη ἐξάρτησις τῶν πολιτευομένων ἀπὸ τῶν ἰδιωτῶν καὶ τῆς Κυβερνήσεως ἀπὸ τῶν πολιτευομένων, οἵτινες, ὑποχρεοὶ ὄντες νὰ τηρήσωσι τὰς ὑποσχέσεις τῶν καὶ νὰ πραγματοποιήσωσιν αὐτάς, εἰς οὐδὲν ἄλλο ἀποβλέπουσιν ἢ εἰς τὸ νὰ ὑποστηρίξωσι μὲν πᾶσαν κυβερνήσιν ἱκανοποιούσαν τὰς ἀξιώσεις τῶν καὶ ὑσιάζουσαν τὰ δημόσια συμφέροντα, νὰ πολεμῶσι δὲ πᾶσαν ἄλλην μὴ θέλουσαν νὰ πράξῃ ταῦτα, ἀδιαφόρως περὶ τῆς ποιότητος καὶ τῶν διαθέσεων αὐτῆς, ἀδιαφόρως περὶ τῶν ἀρχῶν καὶ ἰδεῶν τῆς. Τοῦτο λέγεται παρ' ἡμῶν συνταγματικὸν πολίτευμα καὶ συνταγματικὴ ἐλευθερία.

Καὶ ἐντούτοις ποῖον εἶναι τὸ καθῆκον τοῦ πολίτου βταν διδῆ τὴν ψῆφον του; «Ὁ πολίτης, λέγει ὁ Σουτσο, ὁ ἀποκτῆσας τὸ δικαίωμα νὰ ἐκλέγῃ τοὺς ἀντιπροσώπους τοῦ ὄλου ἔθνους, ὁ φείλει νὰ διδῆ τὴν ψῆφόν του εἰς ἀνδρὰς βεβαίους, πρὸς μόνον τὸ κοινὸν συμφέρον πολιτευομένουσιν.»

Ὁμοίᾳ πρὸς τὴν χρῆσιν τῆς ψήφου ἐκ μέρους τοῦ λαοῦ εἶναι καὶ ἡ χρῆσις ὄλων ἐν γένει τῶν ἐλευθεριῶν του, αἱ δὲ πολιτικαὶ ἀρεταί εἰσὶ δι' αὐτὸν καὶ τοὺς πολιτευτὰς του χίμαιραι καὶ παραδόξολογία. I. A. Γ.

ΔΙΑΦΟΡΑ

Ὁ συνδυασμὸς τῶν ὑποψηφίων Βουλευτῶν τοῦ Νομοῦ ἡμῶν κατηρτίσθη, μέχρι νεωτέρας αὐτοῦ τροποποιήσεως, ἐκ τῶν ἐξῆς πολιτευτῶν: Ἐν Πατρῶν μὲν οἱ κ. κ. Ἀρ. Κοντογούρης, Ἀγ. Γεροκωστόπουλος, Ν. Κουρανιώτης, Ἀγ. Κοῦδᾶς καὶ Λεων. Σταμάτης: Ἐξ Αἰγίου ὁ κ. Ἀνδ. Παναγιωτόπουλος: Ἐκ Καλαβρύτων οἱ κ. κ. Ἀλ. Ζαῦνης, Ἀνδ. Παπαγιαννακόπουλος, Νεοκ. Πετιμεζᾶς καὶ Ἰωάν. Ζωγράφος, οἱ λοιποὶ τέσσαρες θέλωσι ληφθεῖ ἐκ τῶν πολιτευτῶν τῆς Ἡλείας, ἐξ ὧν μέχρι τοῦδε ἔλαβον θέσιν ἐν τῇ συνδυασμῷ τούτῳ μόνον οἱ κ. κ. Ἀσπιδάκης καὶ Πατριάρχης.

— Εἰς τοὺς γνωστοὺς ὑποψηφίους τῆς ἀντιπολιτεύσεως τῆς ἡμετέρας ἐπαρχίας προσετέθη καὶ ὁ κ. Λεων. Σταμάτης ἱατρός, οὕτω δὲ συνεπληρώθη ὁ συνδυασμὸς οὗτος. Ὁ κ. Σταμάτης ἐκλήθη

να λάβη μέρος, ή μάλλον, κατά την συνήθη έκφρασιν, προσελήφθη υπό του κ. Γεροκωστοπούλου έχοντος το δικαίωμα τούτο εκ της μεταξυ αυτού και των συναδέλφων του καταρτισθείσης συμβάσεως. Ο κ. Σταμάτης δὲν είναι εκ των ἐξ επαγγέλματος πολιτευτῶν, λατρός εκ των καλλίστων, εὐπαιδευτος και ἐπιτιμος ἀνὴρ, χαίρει πολλάς ἀτομικὰς συμπαθείας και ἀπολαύει πολλῆς ὑπολήψεως· διὰ τούτου ή ὑπόδειξις αὐτοῦ ὡς ὑποψηρίου, ἀγαθὴν παρήγαγεν ἐντύπωσιν παρ' ἡμῖν και παρὰ τοῖς ἀμερολήπτοις ἐκείνοις συμπολίταις οἵτινες ἐπιθυμοῦσι νὰ δοκιμασθῶσι ἐν τῇ πολιτικῇ νέᾳ πρόσωπα πολλά έχοντα προσόντα εὐδοκίμησεως, ὡς ὁ κ. Σταμάτης. Φαίνεται οὐχ' ἤτιον ὅτι τὴν αὐτὴν ἐντύπωσιν δὲν ἐνεποίησεν ή πρόσληψις τοῦ κ. Σταμάτη εἰς τοὺς κύκλους αὐτῆς τῆς παρ' ἡμῖν ἀντιπολιτεύσεως, διότι πολλοὶ ηχοῦσαμεν κατακρίνοντας τὸν τρόπον τῆς προσλήψεώς του, ὅστις μαρτυρεῖ αὐταρχικὰς τάσεις ἀδικαιολογήτους και προσβάλλουσας τὴν ἀξιοπρέπειαν τῶν ἐκλογέων ἄλλους δὲ μεμρομένους τὸν κ. Γεροκωστόπουλον, διότι τόσῳ ἐγωϊστικῶς ἐξήσκησε τὸ δικαίωμα τῆς ἐκλογῆς τοῦ πέμπτου ὑποψηρίου, μὴ δυνηθεὶς νὰ εἴρῃ τὸν πέμπτον τούτον ἐκτός τοῦ κύκλου τῶν οἰκειοτάτων αὐτοῦ. Πάντα ταῦτα ἀναγράφωμεν ὡς χρονογράφοι, διότι ἀνάγονται εἰς τὰ οἰκογενειακά τῆς ἀντιπολιτεύσεως εἰς ἃ ὁ «Φορολογούμενος» δὲν ἀναμιγνύεται.

— Ἡ κατάρτισις τῶν συνδυασμῶν τῶν ὑποψηρίων τῆς ἀντιπολιτεύσεως τῆς ἡμετέρας ἐπαρχίας ἀπεκάλυψεν ἄλλα ἑκτροπα ἀναγόμενα εἰς τὴν ὑποψηριότητα τοῦ τέως βουλευτοῦ ἡμῶν κ. Ἀντ. Ρικάκη. Ἐπὶ ἐνταῦθα διεδίδετο και ἐπιστεῦετο ὅτι ὁ κ. Ρικάκης μετέστη εἰς τὰς τάξεις τῆς συμπολιτεύσεως, εἴτε ὡς συμπολιτευόμενος, εἴτε ὡς ἀντιπολιτευόμενος, και ἐλέγετο ὅτι δὲν εἶχε πλέον θέσιν ἐν τῷ συνδυασμῷ τῆς ἀντιπολιτεύσεως, ἀφ' ἧς βλέπομεν αὐτὸν παραπονούμενον κατὰ τῶν συντρόφων του ὡς ἀποκλεισάντων αὐτὸν τοῦ συνδυασμοῦ τῶν, ἐνῶ δὲν εἶχε παῦσει συνεννοούμενος μετ' αὐτῶν μέχρι τῆς τελευταίας στιγμῆς, οὐδὲ φρονῶν τὰ τῆς ἀντιπολιτεύσεως, οὐδὲ ἐπαναπαυόμενος εἰς τὴν ἀρχικὴν θέσιν του· ἀποδίδει δὲ τὸν ἀποκλεισμόν ὁ κ. Ρικάκης εἰς ἐντεχον ὁλοπλοκίαν τῶν συντρόφων του οἵτινες ὑπέκρινε· εἰς ἀνωτέρας ἐπιταγὰς τὸν ἐξώθησαν τοῦ συνδυασμοῦ τῶν. Τὰ αἴτια τοῦ ἀποκλεισμοῦ τοῦ κ. Ρικάκη συμφέρι και πρέπει νὰ γίνωσι γνωστὰ τῷ ἐκλογικῷ κοινῷ, διότι ὁ παλαιὸς οὗτος ἀντιπρόσωπος ἡμῶν ἀπολαύει πολλῆς ἐκτιμῆσεως και ἀγάπης παρὰ τοῖς συμπολίταις αὐτοῦ, οἵτινες θέλουσι νὰ μάθωσιν ἂν ἐξ ἰδίας προαιρέσεως ή ἐξ ἰδίων παισιμάτων ἐγκατελείπει τὴν ἐν τῷ συνδυασμῷ θέσιν του, ή ἀπεβλήθη ἐξ αὐτοῦ ὑπὸ τῶν συντρόφων του. Πισποίθαμεν ὅτι ὁ κ. Ρικάκης δὲν θ' ἀφίσῃ νὰ δικασθῇ ἐρήμην ἐν τῇ κοινῇ τοῦ τόπου συνειδήσει.

— Ὁ σταφιδόκαρπος συνεκομίσθη ἤδη ὑπὸ ξηρὸν καιρὸν, ἐλάχιστον ποσὸν αὐτοῦ μένει ἐκτεθειμένον ἀκόμη και τὴν ἐβδομάδα ταύτην, ἀλλὰ και τούτο διατελεῖ ἐξησφαλισμένον εκ τῆς βροχῆς διὰ σκεπασμάτων κτλ.

— Ἡ ἀγορὰ τῆς σταφίδος κατὰ τὸ λῆξαν ἐφθήμερον διετέλεσε χαλαρὰ, ὀλίγα δὲ σχετικῶς πρὸς τὴν ἐποχὴν ἦν διανύομεν πράξεις ἐλαβον χώραν, διότι οἱ μὲν κάτοχοι δὲν ἐνδίδουσιν εἰς ἐκπτώσιν τῶν τιμῶν, αἵτινες περιστρέφονται σχεδὸν εἰς τὰ αὐτὰ πάντοτε ὄρια, αἱ δὲ ἀγοραὶ τοῦ ἐξωτερικοῦ και ἰδία αἱ Γαλλικαὶ δὲν φαίνονται διατεθειμέναι νὰ ὑποκύψωσιν εἰς αὐτάς. Ἐγγύς εἶναι ἐν τούτοις ή στιγμὴ καθ' ἣν τὸ ἐν τῶν μερῶν τούτων θέλει ὑποκύψει εἰς τὸ ἕτερον, διότι προσεγγίζει ή ἡμέρα καθ' ἣν θέλουσι προσδιορισθῆ αἱ ἀνάγκαι τῆς Γαλλικῆς οἰνοποιίας κατὰ τὴν περίοδον τοῦ τρυγητοῦ, ἐξ ὧν ἤρτηται κυρίως ή τύχη τῆς ἡμετέρας σταφίδος.

— Βύφρουνον ἐνεποίησεν ἐνταῦθα ἐντύπωσιν καὶ δικαιοδοθῆν ἄγγελμα ὅτι ἐν τῇ Γερμανίᾳ τῶν

Ἠνωμένων πολιτειῶν ἐν τῷ ὑπὸ συζήτησιν δασμολογικῷ νομοσχεδίῳ, τῷ περιλαμβάνοντι τὰ πρῶτα ὄντα ξένων ἐπικρατειῶν, τὰ ὅποια θὰ εἰσάγωνται ἀτελῆ εἰς τὰς Ἠνωμένας Πολιτείας, ἐπεψηφίσθη τὸ ἀποβλέπον τὴν ἡμετέραν σταφίδα ἄρθρον, και ὅτι μέχρι τέλους τῆς ἐβδομάδος ταύτης ἀνεμένετο ή ἐπιψήφισις τοῦ συνόλου τοῦ νομοσχεδίου. Ἀρ' ἧς ἐπεψηφίσθη τὸ νομοσχέδιον τούτο ὑπὸ τῆς Βουλῆς, ἐσηματίσθη παρ' ἡμῖν ή γνώμη ὅτι ή κατάργησις τοῦ ἐπὶ τῆς σταφίδος δασμοῦ ἐν Ἀμερικῇ θέλει ἔχει εὐάρεστα ἀποτελέσματα εἰς τὴν ἐπέκτασιν τῆς καταναλώσεως, διὰ τούτου ή πραγματοποιήσις τῆς ἀτελείας κῆχαρίστησε πάντας και νέας ἐνέπνευσεν ἐλπίδας περὶ τοῦ μέλλοντος τοῦ προϊόντος ἡμῶν ἐκείνου.

— Εἰς τοὺς ἐνταῦθα συγγενεῖς του ἀνηγγέλθη ὁ θάνατος τοῦ Δημ. Σταύρακα, ἀρχαίου πρωτοδίκου, ἐπισυμβὰς ἐν Τριπόλει ὅπου διέτριβεν κατὰ τὰς διακοπὰς τῶν δικαστηρίων. Ὁ μακαρίτης Σταύρακας ἤτο γνωστὸς ἐνταῦθα, ἐθα ὑπήρθησεν ὡς πρωτοδίκης ἐπὶ μικρὸν, ἐξαιμᾶτο δὲ παρὰ πολλῶν διὰ τὸν ἐνθουσιον αὐτοῦ χαρακτήρα, τὴν δικαστικὴν ἀκεραιότητα και τὴν καλοκαγαθίαν τοῦ ἦθους. Μετὰ εἰκοσιπενταετῆ ἀμεμπτον δικαστικὴν ὑπηρεσίαν ἐτελεύτησεν ὡς Πρωτοδίκης μὲ μόνην τὴν ἱκανοποίησιν ὅτι ἐξεπλήρωσε τὸ καθῆκον του.

— Εἰς τὴν συνάδελφον τῆς Ζακύνθου «Ἐλπίδα» ἀνέγνωμεν ἐπίκρισιν τοῦ ἄρθρου ἡμῶν «Πολίτευμα, πολιτευταὶ και λαός» γεγραμμένην μετὰ πολλῆς συνέσεως και περισσής ἀδρότητος ἧτις διακρίνει πάντοτε τὴν ἀξιόλογον συνάδελφον. Ἡ «Ἐλπίς» εὐρίσκει παράβολον τὸ συμπέρασμα τοῦ ἄρθρου ἡμῶν ἐκείνου και ἔχει δίκαιον, ἐὰν πιστεῖ ὅτι μετὰ τὸ πολίτευμα ἡμῶν, μετὰ τοὺς ἡμετέρους πολιτευτὰς και μετὰ τὸν λαὸν δύναται νὰ ὑπάρχη ἐλπίς σωτηρίας διὰ τὸν τόπον τούτον. Πρῶτοι ἡμεῖς θέλομεν ἀποπτύσει τὸ συμπέρασμα ἐκείνου, εἰς ὃ μᾶς ἤγαγεν ἀπροκατάλυτος μελέτη τῆς πολιτικῆς μας καταστάσεως, ἐὰν ή συνάδελφος μᾶς καταδείξῃ τὰ στοιχεία τῆς αἰσιοδοξίας τῆς· ἀλλὰ ταῦτα νὰ μὴ ἦεν καὶτὰ ἐγένοντο και ἀλλαγῶν ἀπὸ τὰς δοκιμασίας ταῦτα· διήλθον κοὶ ἄλλα ἔθνη κτλ.» διότι διὰ τοιούτων παρηγοριῶν ἐφθάσαμεν ἐκεῖ ὅπου κατηντήσαμεν· νὰ μισήσωμεν δὴλ. τὴν ἐλευθερίαν.

— Βῆξεδόθη τὸ 38ον τεῦχος τοῦ Ἐγκυκλοπαιδικοῦ Λεξικοῦ περιλαμβάνον ἀρθρα ἀπὸ τοῦ Ἄργου μέχρι τοῦ Ἀρβιτίτις και συνοδευόμενον ὑπὸ πίνακος παριστάνοντος τὰς πρὸς ἀποκάθαρσιν τοῦ ἀργύρου χρησιμεύουσας μηχανάς. Ἐκ τῶν πολλῶν και ποικίλων ἐν αὐτῷ ἄρθρων ἀναφέρονται ὡς ἐκτενέστερα τὰ ἐξῆς: Ἀργυροπούλος, ἄργυρος, Ἀρειανισμός, Ἀρειος Πάγος, Ἀρεταίος, Ἄρης, ἄρβιτίτις. Ἡ ἑκδοσις τοῦ λεξικοῦ ἀργήσασα κατὰ τοὺς θερινοὺς μῆνας θέλει ἐπιταχυνθῆ προσεχῶς. Ἐκαστον φυλλάδιον τιμᾶται λεπ. 90.

ΕΙΔΟΠΟΙΗΣΕΙΣ

Σταφιδόκαρπος καλλίστης ποιότητος εκ τριάνοντα πέντε στρεμμάτων, κειμένη πλησιέστατα τῆς πόλεως και ἔχουσα πλευρὰς ἐπὶ δύο κεντρικῶν ὁδῶν, πωλεῖται. Πληροφορίαι εἰς τὸ γραφεῖον τοῦ «Φορολογουμένου».

Διδασκαλίσα Γερμανικῆς, γνωρίζουσα τὴν Γαλλικὴν και Μουσικῆς, ζητεῖ παραδόσεις πρὸς δρ. 50 κατὰ μῆνα, ή δρ. 25 ἡμέραν παρ' ἡμέραν.

Πληροφορίαι ἐν τῇ οἰκίᾳ χήρας Ἀργυροπούλου ἀνωθεν Παντανάσσης.

ΕΝΟΙΚΙΑΖΕΤΑΙ ή νεόδμητος οἰκία τοῦ κ. Γιαννικοῦ Στεριώτη κειμένη ἀπέναντι τῆς νεοδμήτου οἰκίας του κ. Τζέντζου. Πληροφορίαι πλείους παρὰ τοῦ ἰδιοκτῆτου.

ΕΝΟΙΚΙΑΖΕΤΑΙ ή μεγάλη οἰκία τῆς κυρίας Βύδοκίας Ι. Γιαννοπούλου εὐρυχωροτάτη και εὐάερος με ὅλα τὰ ἐν αὐτῇ γραῶδη. Ὁ βουλούμενος ἀπευθυνθήτω πρὸς τὴν ἰδιοκτῆτριαν οἰκοῦσαν ἐν αὐτῇ.

Γνωστοποιεῖται τοῖς ἐνδιαφερομένοις ὅτι τὸ ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τῆς κυρίας Χαρικλείας Χρηστακοπούλου ἰδιωτικὸν Παρθεναγωγεῖον, ἄρχεται τῶν ἐργασιῶν του ἀπὸ τοῦ προσεχῶς Σαββάτου πρώτης Σεπτεμβρίου

ΠΑΙΔΑΓΩΓΕΙΟΝ Ο «ΠΑΤΕΡΝ»

Ἀπὸ τῆς 1ης προσεχῶς Σεπτεμβρίου, τὸ ἀνωτέρω ἐκπαιδευτήριον μεταφέρεται εἰς τὴν παρὰ τὴν πλατείαν Γεωργίου τοῦ Ἀ. μεγάλην και μετ' ἐκτεταμένης αὐλῆς συνεχομένην οἰκίαν τοῦ κ. Νικολ. Φωκά, ἣν ἐμισθώσατο ὡς κατάστημα αὐτοῦ.

Τὰ πρῶτὰ μαθήματα ἐν τῷ ἐκπαιδευτηρίῳ τούτῳ ὡς και αἱ ἐγγραφαὶ τῶν μαθητῶν, ἤρξαντο ἐνεργούμεναι προσωρινῶς εἰς τὸ παλαιὸν κατάστημα οἰκίας Διαμαντοπούλου ἀπὸ τῆς 8—11 π. μ.

Προσεχῶς θέλομεν δημοσιεύσει τὸν διέποντα τὰς ἐργασίας τοῦ ἐκπαιδευτηρίου κανονισμόν, τὸ πρόγραμμα τῶν μαθημάτων και τὰ ὄνόματα τῶν κ. κ. καθηγητῶν και ἰδιδασκάλων οἵτινες θέλουσι λάβει μέρος εἰς τὰς ἐργασίας αὐτοῦ κατὰ τὸ ἀρξόμενον σχολικὸν ἔτος.

Ἐν Πάτραις τῇ 16 Αὐγούστου 1890
Οἱ Διευθυνταὶ
X. Δημητρόπουλος, Δ. Πουρράρας
Δ. Κουτσουλόπουλος.

Γνωστοποιῶ πρὸς τε τοὺς γονεῖς και κηδεμόνας, ὅτι τὰ μὲν προκαταρκτικὰ μαθήματα ὡς και αἱ ἐγγραφαὶ τῶν μαθητῶν τοῦ ὑπὸ τὴν διεύθυνσίν μου ἐκπαιδευτηρίου, περιλαμβάνοντος προπαιδευτικὸν τμήμα, πλήρες Ἑλληνικὸν Σχολεῖον και δύο Γυμνασιακὰς τάξεις, ἤρξαντο και ἐξακολουθήσωσι καθ' ἑκάστην ἀπὸ τῆς 8—12 Π. Μ. μέχρι τῆς λήξεως τῆς ὑπὸ τοῦ Νόμου ὀριζομένης προθεσμίας. Τὸ δὲ προσωπικὸν θέλω γνωστοποιήσει λίαν προσεχῶς.

Ὁ Διευθυντής
ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΑΡΓΥΡΙΑΔΗΣ

ΕΤΑΙΡΙΑ ΤΩΝ ΣΙΑΦΡΟΔΡΟΜΩΝ Π. Α. Π.

Εἰδοποιεῖνται οἱ κ. κ. ἀποστολεῖς σταφιδόκαρπου, ὅτι συνεπείᾳ προσκλήσεως διαφόρων δημοτικῶν ἀρχῶν και συμφώνως ταῖς παρὰ τοῦ Ὑπουργείου δοθείσαις ὁδηγίαις, τὸ ἀνωτέρω εἶδος δὲν θὰ γίνεταί εἰς τὸ ἐξῆς δεκτὸν πρὸς ἀποστολὴν διὰ τοῦ Σιδηροδρόμου, ἀπὸ ἐνὸς εἰς ἕτερον ὄθμον, ἂν δὲν προσαχθῇ παρὰ τοῦ ἀποστολέως ή ἀπόδειξις τοῦ οἰκειοῦ δημοτικοῦ εἰσπράκτορος περὶ πληρωμῆς τοῦ ἐπὶ τοῦ ἀποστελλομένου σταφιδόκαρπου ἀναλογούντος δημοτικοῦ φόρου.

Ἐν Πάτραις 8 Αὐγούστου 1890.
(ἐκ τοῦ γραφείου τῆς Διευθύνσεως).